

Till
Jägare och jaktlag i Kronobergs län

Huseby 2022-11-11

Vargen kommer...

Jakten är i full gång med allt vad det innebär. Samtidigt är jakten, viltförvaltningen och livet på landet på väg in i en ny verklighet. Lodjuren har under de senaste årtiondena etablerat sig och finns nu mer eller mindre i stort sett alla delar av länet. Länet har senaste årtiondet haft sporadiska besök av varg eller enstaka hanvargar som haft sitt hemområde i olika delar av län. Nu är vi dock på väg in i en ny situation.

Både jaktvårdskonsumenten och Jägareförbundet Kronoberg har börjat få en hel del frågor runt rovdjur, då främst lodjur och varg. Till exempel om paragraf 28. Det är en av anledningarna till att Jägareförbundet Kronoberg vill informera och ge sin syn på rovdjuret, förvaltningen och vad jägareförbundet faktiskt gör i dessa frågor.

Rovdjurens biologi

Det finns mycket okunskap om rovdjurens biologi. Ofta uppstår rykten som många gånger är långt ifrån sanna. Oavsett vad man tycker om en viltart så ger kunskap bättre förståelse och inte minst bättre möjlighet att förvalta och bedriva jakt på aktuell viltart. Rovdjuren är inget undantag, ju mer man vet desto lättare är det att anpassa och förhålla sig till arterna. Man får också bättre förståelse för djurens beteende och hur de lever och betar sig inom det egna området. Till exempel är kunskaper om lodjurens rörelsemönster i området där man sedan ska bedriva licensjakt helt avgörande för att man ska lyckas.

Så en uppmaning är att faktiskt ta till sig kunskap om rovdjurens biologi och aktuella frågor i förvaltningen samt spår och rörelsemönster. Ju mer vi vet desto bättre är det för alla inblandade. Det är också viktigt att sätta sig in i hur förvaltningssystemet fungerar eller åtminstone är tänkt att fungera. För det finns verkligen förbättringspotential i systemet, inte minst kopplat till vargen.

Lodjur på väg. Foto: Elias Turesson

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/

Rovdjurens påverkan

De stora rovdjuren har en stor påverkan på viltet och därmed också jakten. Lodjuren påverkar främst populationerna av småvilt som hare och rådjur. I lodjurstäta områden går det ganska hårt åt rådjuren, då lodjuren är synnerligen effektiva med hög lyckadegrad i sina jaktförsök. Inte minst ändrar rådjuren beteende genom att flytta sig inom området, samla ihop sig och tillbringa stor del av dygnet ute på öppna ytor när lodjuren finns nära. Lodjuren har relativt stora hemområden, 20 000 – 30 000 hektar för honor med ungar och mer än det dubbla för hanar. Länet har under åren haft en del angrepp på tamdjur och då uteslutande får med undantag för en get.

Även om lodjuren kan vara hårda på småviltet samt då och då angripa tamdjur så kan vi fortfarande släppa våra hundar och vi kan fortsätta leva på dagens sätt på landsbygden.

Vargen påverkar på ett betydligt starkare sätt. Inte bara genom att ta stor andel av det vilt vi ska kunna bedriva jakt på, utan också vårt sätt att leva på landsbygden med jakt och tamdjurshållning. Med varg i markerna blir det mycket svårt att motivera sig att våga släppa sin hund, vilket påverkar hela den jaktutövning vi nu utövar. Även om vissa vargrevir är någorlunda "snälla" mot hundar och andra tamdjur så finns det revir som blir precis tvärtom. Varg har stor påverkan på möjligheterna till meningsfull jakt.

Tidigare omfattade ett vargrevir cirka 100 000 hektar och då dödades 100 - 120 älgar per år, oavsett antalet vargar eller storlek på reviret. I takt med att vargarna blivit fler och dragit sig söder ut har reviren minskat i storlek, i vissa fall mycket, och då dödas cirka 80 älgar per år. Men per 1000 ha blir det ungefär samma tryck. Flera av nuvarande revir i södra Sverige är under 50 000 hektar och flera så små som 18 000 – 20 000 hektar. Skulle vi till exempel få ett vargrevir i Uppvidinge Norra älgskötselområde på ungefär 23 000 hektar, kommer dessa vargar att årligen ta 80 älgar. I praktiken blir det kanske något färre då vargarna också tar rådjur och en del vildsvin. Området faller idag i storleksordningen 45 älgar, vilket innebär att dagens älgstam inte skulle vara jaktbar redan år ett efter vargetablering.

Även tamdjurhållningen blir kraftigt försvårad och stora problem kan uppstå.

Vargdödad älgkalv. Foto: Elias Turesson

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679

www.jagareforbundet.se/kronoberg/

Hur ska förvaltningen fungera?

Under senaste årtiondet har lodjursstammen vuxit eller framför allt har fler observationer rapporterats, observationer som i sin tur kan kvalitetssäkras av länets kvalitetssäkrare. Att rapporter kommer in så att kvalitetssäkring kan ske är helt avgörande för beslut om jakt.

Förvaltningen bygger på familjegrupper, vilket innebär att det är familjegrupper som inventeras och dessa ligger sedan till grund för beslut om licensjakt utifrån de mål som satts upp inom län och förvaltningsområden. En familjegrupp av lo räknas som 5,5 individer oavsett hur många ungar som finns i gruppen. På så vis får man även med hanar och ungdjur som också rör sig i ett område runt en föryngring. För varg är räknefaktorn 10, alltså en familjegrupp av varg räknas som 10 individer oavsett hur många valpar som finns i föryngringen.

I Sverige finns tre förvaltningsområden för rovdjur, var vi naturligtvis tillhör det södra. Dessa förvaltningsområden sätter upp mål för miniminivåer och förvaltningsnivåer men samma sak gör även Länsstyrelserna inom respektive län. Redan här stöter systemet på patrull för en bra funktion. Först när miniminivån är uppnådd kan Länsstyrelsen fatta beslut om licensjakt. I Kronoberg är miniminivån fyra föryngringar och förvaltningsmålet fem föryngringar för lodjur. För varg är målet 0,5 föryngringar i södra förvaltningsområdet och länet har inget mål. När det gäller skyddsjakt, vid till exempel angrepp, kan Länsstyrelsen fatta beslut även om de olika målen inte är uppnådda.

Rapportera **alla** rovdjursobservationer i Skandobs och använd gärna appen Skandobs. Rapporter i Skandobs som gäller mer än ett lodjur och varg kommer att undersökas och om möjligt kvalitetssäkras.

Licensjakt lodjur

I mars 2021 genomförde länet den första, och därmed historiska, licensjakten på lodjur. Jakten började bra med två fällda hanar första morgonen. Därefter gick det betydligt sämre vad det gäller utdelningen men på flera håll, inom det då aktuella jaktområdet, försökte man verkligen och man byggde mycket erfarenhet. Våra grannlän Kalmar och Jönköping har haft mer jakt under fler år och där har man blivit ganska effektiva på att jaga lodjur.

Utifrån inventeringsresultatet föregående säsong kommer vi med all sannolikhet att få licensjakt på lodjur i länet som avslutning på säsongen i år. Länet landade på 8,33 föryngringar med lodjur vilket

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679

www.jagareforbundet.se/kronoberg/

ska jämföras med 6,83 som låg till grund för beslutet om jakt 2021. Jägareförbundet verkar för att området där jakt får bedrivas kommer att innefatta en så stor del av länet som möjligt. Jägareförbundet återkommer med inbjudningar till digitala möten inför jakten.

Licensjakten 2021. Foto: Elias Turesson

Vargen kommer

I skrivande stund är läget ovisst då det händer ganska mycket just nu.

Då det för andra året i rad finns föryngringar i både Jönköping och Skåne så har det nu blivit mer frekvent med vargobservationer i Kronoberg än någonsin. Detta är tyvärr inte konstigt då Kronoberg, tillsammans med Halland, ligger mellan Jönköping och Skåne. Som utvecklingen är nu är det inte alls orimligt att länet har ett eller flera revir redan till vintern.

Flest observationer finns i Markaryd, Älmhult och Ljungby.

Länsstyrelsen Kalmar län har vid två tillfällen, 18 oktober och 25 oktober, genom en viltkamera filmat två vargar som går tillsammans öster om Kosta. Länsstyrelsen kommer i vinter att rikta mer resurser till området för att säkerställa ifall ett revirmarkerande vargpar har bildats. Läs mer på [Rovdjurshändelser Lst Kalmar](#) samt [Rovdjur Lst Kronoberg](#)

Vargen kommer innebära stora problem för viltet, jakten, livet på landet och tamdjurshållning vilket redan börjar visa sig. Vi har dessutom i relativt färskt minne vargtiken Kynnas härjningar i fårhagarna 2011.

Då vi hittills inte haft något direkt revir i länet har inte heller de ensamma vargar som uppehållit sig här haft något att försvara, förutom sig själva. Men när det blir ett revir finns något att försvara och det gör vargarna mot alla hot. Hundar och andra vargar dras över samma kam. Det är dock tydligt att

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/

när ett vargrevir är etablerat syns revirets vargar alltmer sällan. Det är i sak inte så konstigt då de faktiskt lärt känna området väl och kan undvika direkta konfrontationer med oss och den bebyggelse som finns inom reviret. Revirlösa vargar däremot rör sig i för dem okänd terräng vilket gör att de relativt ofta syns och kommer in i tätorter och bebyggelse.

Paragraf 28

Det är nu ganska många år sedan paragraf 28 ändrades för att bli mer tillämpbar men trots detta verkar informationen om hur man kan använda paragrafen inte nått ut.

Alla får försöka att skrämma eller avstyra ett angrepp av stora rovdjur på tamdjur (djur av särskilt värde) samt hund. Om det inte går att avstyra får även rovdjuret skjutas. Dock ligger det med en passus om är att handlandet sker utifrån om man tror att det är vad djurägaren vill. Det är ju otroligt osannolikt att djurägaren inte vill att man försvarar dennes djur.

Om ett stort rovdjur skjutits med stöd av paragraf 28 ska detta anmälas till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen skickar sedan ut en besiktningsperson som gör en bedömning av händelsen. Kommer denne fram till att allt skett enligt paragraf 28 är ärendet i stora drag avklarat för den som skjutit. Skulle besiktningen visa att det nog inte gått rätt till och att brott kan misstänkas blir det först då ett polisärende. Det gäller således att vara väl inläst på hur paragraf 28 kan användas.

Läs bifogade dokument: Jägareförbundets jurist om paragraf 28 samt Varg får skjutas i nödvärn.

Vargdödade får. Foto: Rune Håkansson

Hur kan man vara med och påverka?

Först och främst: **RAPPORTERA!**

Bli eller fortsatt vara **medlem** i Jägareförbundet! Jägareförbundet Kronoberg är fullt medvetna om medlemmarnas tre största frågor som man vill att vi ska arbeta med; Älgförvaltningen, Vargen och Vårjakten på råbock.

Jägareförbundet är tydligen med var vi står och vill komma men har nog historiskt varit lite dåliga på att klargöra detta och framför allt stå upp för det. I Jägareförbundets ståndpunkter om vargförvaltningen kan alla läsa vad förbundet står för: [Jägareförbundets ståndpunkter vargförvaltning](#) Det är faktiskt så att det egentligen inte finns någon annan organisation som jobbar så hårt med att påverkar beslutsfattarna och myndigheterna i denna fråga än just Jägareförbundet. Men samtidigt

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/

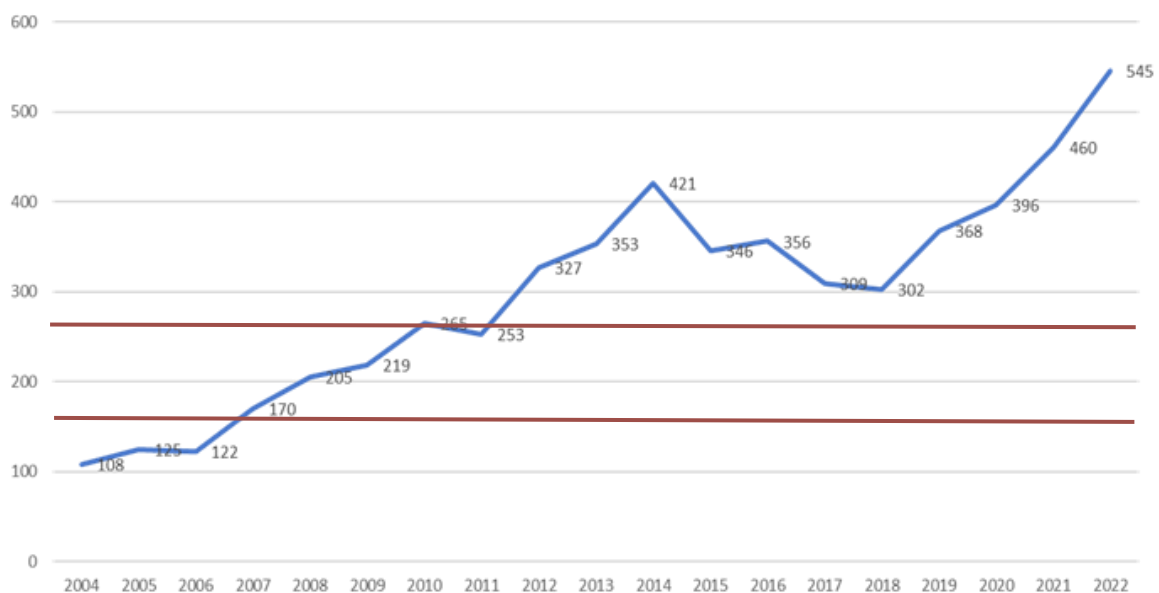
måste vi bli mycket tydligare med var vi står och vad vi gör i frågorna, för både medlemmar och andra.

Andra organisationer hörs lite ibland och är kanske tydliga i var dom står men faktum är att dom har i stort sett ingen möjlighet att påverka eller har något förtroende för att bli hörsammade i frågorna.

Redan nu kan vi se problemen hopar sig och det kommer nog tyvärr att gå väldigt fort att nå en allvarlig situation i länet. En av de viktigaste delarna är att sprida information och öka kunskapen om rovdjur, för det finns väldigt mycket okunskap i dessa frågor.

Summering och Framtid

Vi är många som är frustrerade över det sätt regeringar och myndigheter hanterat och hanterar rovdjuren och då inte minst vargen. Det stora problemet är egentligen inte vargarna som art, utan hur det har hanterats. Politikerna har genom ett riksdagsbeslut sagt att vargstammen ska ligga mellan 170 och 270 individer. Som de flesta vet har Naturvårdsverket dragit upp detta mål och nu ligger vi långt över vad som är rimligt. Här måste politikerna lyfta Naturvårdsverket i öronen och skaka runt ordentligt. Men nu finns det ju i alla fall lite förhoppningar om bättring vad det gäller det politiska. Även Naturvårdsverket har haft lite personalomsättning, så även där finns det förhoppning om lite ändrad inriktning. Länsstyrelsen följer egentligen bara de riktlinjer som Naturvårdsverket har satt upp. I Kronoberg fungerar Länsstyrelsen bra och jobbar på ett bra sätt och har full förståelse för problematiken. Just i dagarna har Länsstyrelsen i Kronoberg fattat beslut om skydds jakt på myndighetsinitiativ på den varg som härjat i västra delarna av länet.

Vargstammens utveckling med Riksdagens mål mellan de röda strecken.

Man måste inse allvaret med vad en vargstam kan medföra i södra Sverige. Parallellt ser vi också utvecklingen i Europa där många stora och betydelsefulla länder nu börjar se problemen med en för stor vargstam. Detta tillsammans med utvecklingen i Sverige kan göra att man börjar se problematiken med andra ögon. Det stora problemet är att man inte tillåter mycket mer jakt och lättar upp olika regelverk. Med ett högt jakttryck skulle vargarna också bete sig annorlunda. I länder som Estland och Bosnien är vargarna livrädda för hundar, för de vet att nära hundar finns det människor som jagar och skjuter på dem. Faktum är att ett lägre antal vargar med ett mera skyggt

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/

beteende är enda vägen fram om man ska få hela systemet att fungera. Mer varg är knappast lösningen och framför allt inte för vargen som art och människors syn på den.

Jägareförbundet i länet kommer att jobba hårt för att få till förändring med ett mycket mer uppluckrat regelverk och en bättre förvaltning.

Ingen vill ha varg på sina marker men samtidigt är den en del av vår fauna, så det är ingen lätt sak att lösa. Men att få ett annat beteende på vargarna är ganska lätt att åstadkomma, det handlar helt enkelt om att genom jakt öka rädslan för hundar och människor.

I dessa frågor måste vi visa enad front och stå upp för viltet, jakten, jakten med lös hund och möjligheterna till ett liv på landet. Den starkaste organisationen här är Jägareförbundet.

Hälsningar

Jägareförbundet Kronoberg

Vid frågor kontakta:

Ewert Frisk, ordförande
ewert.frisk@gmail.com
070 – 835 52 53

Lennart Oskarsson, vice ordförande
lennart.oskarsson@osnakop.se
070 – 670 93 70

Rune Håkansson, rovdjursanvarig
runevikner@gmail.com
070 – 564 20 33

Elias Turesson, Jaktvårdskonsulent
elias.turesson@jagareforbundet.se
010 – 58 47 657 alt. 070 – 33 00 657

Besök gärna:

<https://jagareforbundet.se/syd/kronobergs-lan/jagareforbundet-kronoberg/>

<https://www.facebook.com/jagareforbundetkronoberg/>

Södra rovdjursförvaltningsområdet omfattar Sörmland. Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Skåne och Halland.

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnearbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/